

La novel·la negra i els seus orígens

Docent: Jordi Castells i Cambray

Curs 2024-24: UNED Sènior Cornellà

Hores lectives: 30

Dia i hora: dimarts, de 18 a 20h

Idioma: català, castellà

Calendari: febrer: 18 i 25

març: 4, 11, 18 i 25

abril: 1, 8, 22 i 29

maig: 6, 13, 20 i 27

juny: 3

Introducció

La novel·la negra i policíaca s'ha convertit en un fenomen editorial important, tant que si analitzéssim la llista de vendes de narrativa, segurament els primers llocs estarien ocupats per novel·les d'aquest gènere. En el món acadèmic, tradicionalment, sempre s'havia considerat un gènere menor, però en les darreres dècades aquesta consideració ha anat canviant, fins al punt que s'ha començat a estudiar i reflexionar sobre els temes, els personatges, les estructures, els tipus dels mateixos o, fins i tot, la influència de la societat en aquestes produccions.

Per aquestes raons, farem una aproximació a la literatura contemporània en general i, en particular, a la del gènere negre i policíac. Farem un repàs d'aquest gènere des dels seus inicis fins als nostres dies, donant a conèixer els clàssics i els nous escriptors.

Analitzarem les singularitats del gènere negre i del policíac, estudiant les diferències entre

ells, tenint en compte la procedència dels seus creadors i dels seus contextos socioculturals.

Es tracta, sobretot, d'una assignatura per gaudir d'aquest tipus de lectura des d'una comprensió més profunda i enriquidora. Per dur a terme el curs no són necessaris coneixements específics, només cal tenir ganes d'aprendre i de gaudir a través de la lectura.

Objectius

- Reconèixer els diferents antecedents literaris i històrics de la formació d'aquest gènere.
- Conèixer les variants de la literatura policíaca i les seves diferències amb la novel·la negra en general.
- Explorar els elements del gènere i conèixer les seves variants per poder aprofundir en la comprensió de les lectures.
- Distingir, si és necessari, entre les diferents procedències de les produccions que anirem estudiant al llarg del curs.
- Descobrir noves lectures i portar-les a terme.
- Conèixer les connexions d'aquest gènere literari amb altres produccions artístiques com el cinema, les sèries de televisió, el teatre o la música.

Programa

1. Origen i procedència de la novel·la i el relat d'intriga o policíac. Coneixerem els antecedents del gènere negre.
2. Singularitats i recursos de la novel·la negra i policíaca en l'àmbit literari.
Personatges, espai i temps en el relat d'intriga i policíac.
3. Les diferents procedències d'aquest gènere. Anàlisi de les diferents produccions literàries distingint la procedència dels seus escriptors i el seu context de creació:
 - La novel·la negra anglesa
 - La novel·la negra europea (continental)
 - La novel·la negra espanyola i catalana (específicament)

- La novel·la negra nord-americana
- La novel·la negra nòrdica
- La novel·la negra hispanoamericana
- Quins són els motius de l'èxit d'aquest gènere?

Metodologia

Cada sessió combinarà una part teòrica, en la qual es presentaran els temes a treballar i reflexionar, i una segona part en la qual exemplificarem amb diversos materials (lectures, mitjans audiovisuals...) el tema exposat de manera teòrica. També es realitzaran activitats actives i participatives de caràcter col·lectiu, incloent-hi activitats com: exposicions del tutor, lectures i comentaris de textos literaris realitzats en comú pels alumnes, debats sobre els mateixos, etc.

Si s'arriba a un acord, es podran realitzar activitats complementàries que impliquin portar l'assignatura fora de l'aula. Exemples d'aquest tipus d'accions poden ser: assistència a trobades amb escriptors, conferències, presentacions de llibres.

La matèria està pensada, no només com a formació teòrica de literatura, sinó com un espai d'interpretació i gaudi de la mateixa literatura.

Bibliografia

Al començament del curs s'establirà una llista tancada de lectures, una aproximació podria ser la següent:

- Edgar Allan Poe, *Los crímenes de la calle Morgue*
- Agatha Christie, *El misterioso caso de Styles*
- Dashiell Hammet, *Disparos en la noche. Cuentos completos*
- Raymond Chandler, *El sueño eterno*
- Andrea Camillieri, *La forma del agua*
- Henning Mankell, *Asesinos sin rostro*
- Kamila Lackberg, *La princesa de hielo*
- Franck Thilliez, *El síndrome E*
- Manuel Vázquez Montalbán, *Yo maté a Kennedy*

- Andreu Martín, *Muts i a la gàbia*
- Toni Hill, *El verano de los juguetes rotos*
- Lorenzo Silva, *El lejano país de los estanques*
- Alicia Giménez Bartlet, *Ritos de muerte*
- Dolores Redondo, *El guardián invisible*
- Eva García Sáenz de Urturi, *El silencio de la Ciudad blanca*